

Terugblik 2-daagse: Koers naar inclusief onderwijs

Op 10 en 11 oktober 2024 organiseerde het samenwerkingsverband een 2-daagse met een afvaardiging van alle besturen en betrokkenen uit het onderwijsveld om verder te bouwen aan de Koers naar inclusief onderwijs aan de hand van diverse thema's en met verschillende inspirerende sprekers.

Joy Moonen nam ons mee in haar levensverhaal en drukte ons op het hart om ervaringsdeskundigheid in te zetten op scholen. Ook lichten we graag de kernboodschap van Ben van der Hilst uit: Uit onderzoek blijkt dat wanneer teams gezamenlijk de verantwoordelijkheid dragen voor de ontwikkeling van alle kinderen

in meerdere leerjaren, dit veel effectiever is dan de verantwoordelijkheid bij één leerkracht en/of OOP'er per klas. Deze aanpak heeft zelfs meer impact dan het verkleinen van klassen.

Een andere belangrijke uitkomst van de 2-daagse is dat schoolbesturen meer gaan

samenwerken in het belang van kinderen. De focus ligt op samenwerking i.p.v. concurrentie. De besturen zullen een keer gaan aansluiten bij iedere scholengroep om samen in gesprek te gaan met alle schoolleiders. Zij starten hiermee in Texel en Den Helder (t/m januari 2025). Daarna volgen de andere scholengroepen.

Richard de Winter, bestuurder Stichting Surplus, over de Meerdaagse

"Wat mij is bijgebleven van de Meerdaagse is het gelijk denken over inclusief onderwijs. Natuurlijk weten we als bestuurders onderling dat we het samen moeten doen en het ook gaan doen: inclusief onderwijs realiseren. Maar juist als het spannend wordt, op momenten dat het gaat om concrete voorbeelden, dan moeten we elkaar ook kunnen vinden. Een voorbeeld dat tijdens de Meerdaagse naar voren kwam, ging over Texelse leerlingen die naar Schagen zouden moeten voor speciaal onderwijs. Dat zou eigenlijk op Texel zelf moet kunnen of anders in Den Helder. Het is goed om te kijken of je ook daar met elkaar uit kunt komen."

Als je inclusief onderwijs wilt vormgeven in de regio zul je 'bovenbestuurlijk' moeten denken. Het is krachtig als scholen van een scholengroep, los van het bestuur waar ze bij horen, de ruimte krijgen om inclusief onderwijs vorm te geven. Wat ik ook heb meegekregen van de Meerdaagse is dat we met elkaar als bestuurders wel veel over inclusief onderwijs kunnen spreken, maar dat het moet gebeuren op de scholen. Daarom is het belangrijk om van de scholen te horen wat zij nodig hebben. Op dit moment lopen er gesprekken met alle schoolteams in ons bestuur waarin juist dat onderwerp aan bod komt. En afsluitend zou ik willen zeggen: er zijn al mooie initiatieven opgestart in de regio, laten we die in stand houden."

Inkopper

Inkoppertje

De inspectie onder vuur. Dat is natuurlijk een inkoppertje. Sommige (veel) scholen blijken niet elke vier jaar door de inspectie bezocht te worden, wat wel de bedoeling is. Is dat erg? Ja en nee. Ja, omdat ook 'goede leerlingen' aandacht verdienen; nee, omdat deze leerlingen niet dezelfde soort aandacht nodig hebben. Dat de focus van de inspectie op risicoscholen ligt, lijkt me logisch. Daar worden zo nodig hele vliegende brigades voor ingevlogen, die deze scholen van zeer zwak naar zwak of soms zelfs binnen een jaar naar goed helpen. Verrassende resultaten, al komen die soms (vaak) op het conto van 'de administratie weer op orde'.

Overigens blijkt dat laatste bij de inspectie zelf niet helemaal het geval. Gebrek aan menskracht is de voornaamste oorzaak van de achterblijvende bezoeken. Dat lossen we niet zomaar op. Wat wel kan, is meer differentiatie in de bezoeken. Een sterke school heeft niet een zelfde type bezoek nodig als een zwakke school. Een bezoek van twee inspecteurs gedurende een hele dag lijkt me voor een sterke school niet nodig. Een gesprek met de directie of het bestuur en twee klassenbezoeken door één inspecteur zou moeten volstaan om het team vervolgens via de directeur te complimenteren. Dat scholen in het algemeen beter worden als de inspectie is geweest, klopt wel. Alleen is het voor de meeste scholen voldoende om alleen aan te kondigen, dat de inspectie binnenkort langs gaat komen. Dan gaan doorgaans de alarmbellen af, laat men in veel gevallen een vooronderzoek doen door een begeleidingsdienst of oud-inspecteur en is de zaak al op orde voordat het bezoek plaatsvindt. Tel uit je (tijd)winst.

Dan nog iets over de focus van de inspectie. Basisvaardigheden en burgerschap vormen de hoofdmoot, al speelt de visie van de school gelukkig inmiddels ook een belangrijke rol. Taal, rekenen en lezen zijn al heel lang speerpunten. Toch zakken we nog altijd op de internationale ranglijsten. Waar dat onder meer aan ligt, is al in vele publicaties onderzocht. Een opmerkelijk leesonderzoek werd gedaan door Eva Naaijkens en Martin Bootsma van de Alan Turingschool in Amsterdam. Het (begrijpend) lezen op de school lag op een hoog niveau. Maar de Cito-eindtoets week daar sterk vanaf. Nadat men een korte 'Cito-training' had ingevoerd, was het verschil verdwenen. Begrijpelijke actie, maar eigenlijk zonde van de tijd. Helaas is teaching to the test op veel scholen gebruikelijk, vooral om zo van een kritische reactie van de inspectie gespeend te blijven. Het lezen is er in ieder geval niet beter van geworden.

Ruud Musman